

Szakmai beszámoló az 505106/02576 sz. pályázathoz

A szembenállás néhány színházi előadása 1956-1989

Időszaki kiállítás, Bajor Gizi Színészmúzeum, padlástér (Megnyitó: 2026. január 30.)

A Bajor Gizi Színészmúzeum állandó kiállítása csak érintőlegesen foglalkozik a magyar színházi élet 1945 utáni történéseivel. Ezt a hiányt intézményünk számos időszaki kiállításával igyekszik pótolni, melyek általában egy-egy neves színházi személyiség, színművész, rendező, tervező munkásságára összpontosítanak (Bessenyei Ferenc, Gábor Miklós, Gobbi Hilda, Darvas Iván, Latinovits Zoltán, Ádám Ottó, Róna Viktor stb.)

A szembenállás néhány színházi előadása című tárlat középpontjában elsősorban nem az alkotók, hanem maguk a színházi előadások vannak, amelyek valamilyen szempontból (a drámaszöveg, a rendezés, a tematika, a társadalmi relevancia vagy a színházi formák tekintetében) szembementek a kulturális irányítás doktrínáival, sokszor nem kis kockázatot vállalva.

A kiállítás alcíme lehetne akár: „A 33 éven át némán hallgató közönség emlékére.” Nagyon kevesen mertek fennhangon beszélni 1956 után. Magyarországon 1956 emlegetése hosszú ideig tabunak számított, ám a színházak egy része nem mindig törődött ezzel, és – néha csak a beavatottak számára ismerős nyelven – de olykor mégis sikeresen törték át a hallgatás falát, és emlékeztették a nézőket a rövid szabadságharc eseményeire és a hosszú évekig tartó megtorlás érzelmi hatására. A Színház különös fórum, agóra, templom. – Ott sok minden megtörténhet. Áthallatszik a múlt, szinte bármely korábbi írott remekművön is.

A „kettős beszéd” stratégiáit használó kőszínházi előadások mellett megjelennek a félhivatásos, egyetemi vagy alternatív színházi csoportok produkciói is. Jellemző, nem akar (mert nem is lehetne) teljességet látni vagy láttatni. A határainkon kívülre zárt színházak tájanként másképp tették ugyanazt, s maradtak ki innen. – Esetenként véletlenszerű az is: miről maradt a birtokunkban kép, felvétel, emlék, plakát, hír, füzet, idézet.

A megszólaltatás másokon keresztül, a kimondatás gyönyörűsége ott kísértett a hivatásos és az öntevékenyen működő magyarországi színpadokon.

Ezekből emlékszünk néhányra, itt, a felejtés padlásán, a felejtés határán. Az a darab a levert 1848 ürügyén a letiport 1968-ról szólt.

A múzeum padlásterében a kihasználatlan kis termek lehetőséget adnak, hogy a gyűjteményünkben található, kiemelten fontos magyar színházi műhelyek tevékenységét megidézzük.

A kiállítást 2026. március végéig 730 látogató tekintette meg:

A kiállításban az alábbi előadásokból válogattunk előadásfelvételeket, fotókat, ill. újságcikkeket:

Alfred Jarry: *A láncra vert Übű*, Szolnoki Szigligeti Színház, 1979, rendezte Paál István,

Alfred Jarry: *Übű király*, Pécsi Nemzeti Színház, 1977, rendezte Paál István

Berek Kati – Mezei Éva – Szigeti Károly: Kuan Han Csing: *Tou-O igaztalan halála*, Huszonötödik Színház, 1971

Bertolt Brecht: *Koldusopera*, Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház, 1993, rendezte: Vidnyánszky Attila

Bohumil Hrabal: *Bambini di Praga*, Győri Nemzeti Színház, 1981, rendezte: Szikora János, felvétel,

Borisz Vian: *Birodalomépítők, avagy a Smürc*, Pécsi Nemzeti Színház, 1980, rendezte: Szikora János

Csurka István: *Deficit*, Pesti Színház, 1979, rendezte: Horvai István

Csurka István: *Döglött aknák*, Nemzeti Színház, 1971, rendezte: Iglódi István

Csurka István: *Házmestersirató*, Vígszínház, 1978, rendezte: Horvai István

Dobozi Imre: *Szélvihar / Drámai események*, Monteverdi Birkózókör, 1985, rendezte: Jeles András

Eugène Ionesco: *Rinocérosz*, Szegedi Nemzeti Színház, rendezte: Bodolay Géza

Georg Büchner: *Woyzeck*, Stúdió 'K', 1977, rendezte: Fodor Tamás

Görgey Gábor: *Rokokó háború*, Csiky Gergely Színház, Kaposvár, 1967, rendezte: Sándor János

Illyés Gyula: *Fáklyaláng*, Nemzeti Színház/Katona József Színház, 1969, rendezte: Gellért Endre

Ivo Brešan: *Díszvacsora a temetkezési vállalatnál*, Szegedi Nemzeti Színház, Kisszínház, 1988, rendezte: Árkosi Árpád

Jeles András–Melis László: *A mosoly birodalma*, Monteverdi Birkózókör, 1986

Kassák Ház Stúdió (Halász Péter Társulata): *Lakásszínház a Dohány utcában*, egyéb performanszok.

Kerekes János: *Állami áruház*, Csiky Gergely Színház, Kaposvár, rendezte: Ascher Tamás, 1976

Kern András: *Ragyogj, ragyogj csillagom!*, Vígszínház, 1985, rendezte: Sándor Pál

Nagy Feró: *Hamlet*, Rock Színház – Egyetemi Színpad, 1987.10.30., rendezte: Katona Imre

Németh László: *Az áruló*, Madách Színház, 1966, rendezte: Ádám Ottó

Németh László: *Galilei*, Nemzeti Színház, 1956.10.20, r. Gellért Endre

Peter Weiss: *Marat/Sade*, Kaposvári Csiky Gergely Színház, 1981, rendezte: Ács János

Peter Weiss: *Marat/Sade*, Nemzeti Színház, rendezte: Marton Endre

Peter Weiss: *Marat/Sade*, kaposvári Csiky Gergely Színház, rendezte: Ács János

Slawomir Mrozek: *Tangó*, Szolnoki Szigligeti Színház, 1978, rendezte: Paál István

Szegedi Egyetemi Színpad: *Petőfi-rock*, 1973, rendezte: Paál István

Szergej Vlagyimirovics Mihalkov: *A hab*, Szegedi Nemzeti Színház, 1985, rendezte: Bodolay Géza

Weöres Sándor: *Szent György és a sárkány*, Nemzeti Színház, 1979, rendezte: Ascher Tamás, Pauer Gyula jelmezterve

William Shakespeare: *A velencei kalmár*, Nemzeti Színház, 1986, rendezte: Sík Ferenc

William Shakespeare: *Hamlet*, Madách Színház, r. Vámos László, 1962.01.14.

William Shakespeare: *Hamlet*, Szegedi Nemzeti Színház, 1987, rendezte: Bodolay Géza

A szembenállásnéhány színházi előadása sajtómegjelenés:

2026. január 30. **Kossuth Rádió // Kalendárium**

Interjú Bodolay Gézával A szembenállás színháza 1956-1989 kiállításról.

<https://mediaklikk.hu/audio/kossuth-radio/2026/01/30/15-32/kalendarium>

2026. január 30. **port.hu**

<https://port.hu/esemeny/kiallitas/a-szembenallas-nehany-szinhazi-eloadasa-1956-1989/event-6222826>

2026. február 28. **museum.hu**

https://www.museum.hu/kiallitas/19538/A_szembenallas_nehany_szinhazi_eloadasa_1956-1989/galeria/0

2026. február 19. **Kossuth Rádió //Nagyító**

Beszélgetés Bodolay Gézával A szembenállás színháza kiállítás kapcsán

2026. február 21- **Vincze Máté helyettes államtitkár** személyes élménye a kiállításról

<https://www.facebook.com/watch/?v=1253065370250442>

<https://www.instagram.com/reels/DVA3CO7EaWu/>

2026. március 4. - **MTVA 5 Libretto** műsorban felvétel

Beszélgetés Bodolay Gézával és Mira Jánossal a Szembenállás színháza kapcsán

Nemzeti magazin 2026 januári száma

Nemzeti magazin februári száma

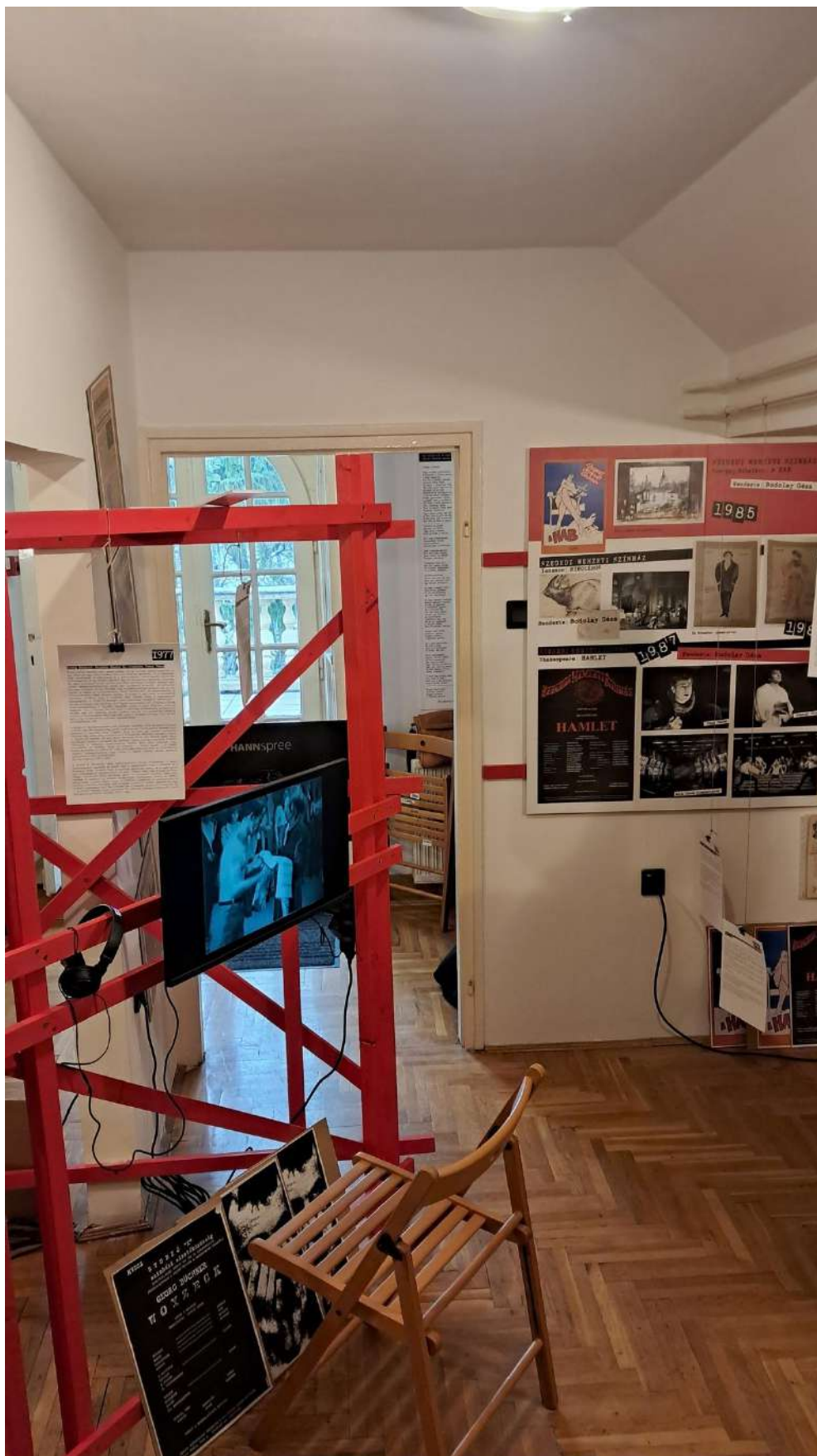
Hegyvidék újság jan.27-i száma

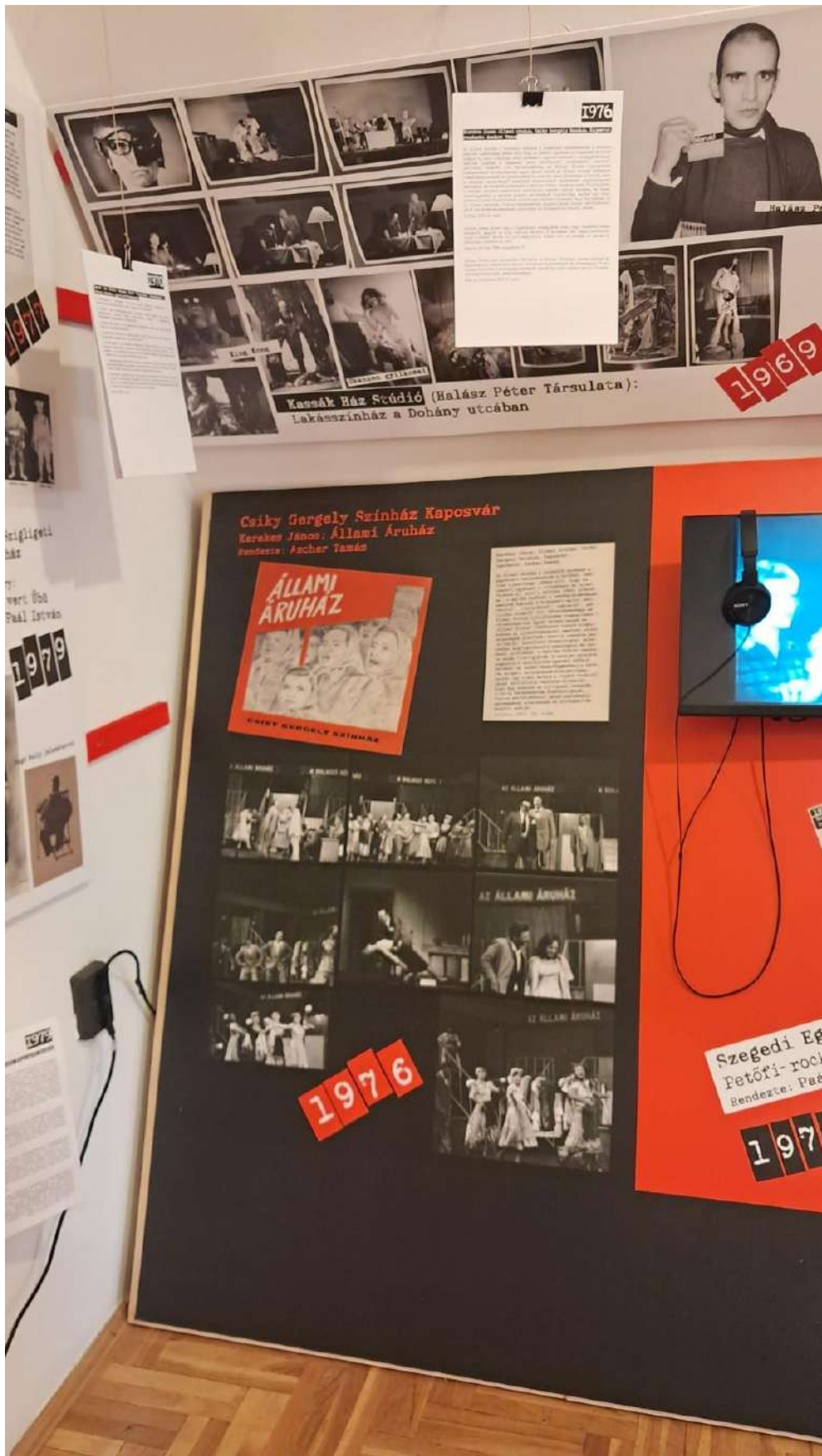
Papageno programajánlói

Fidelio programajánlói

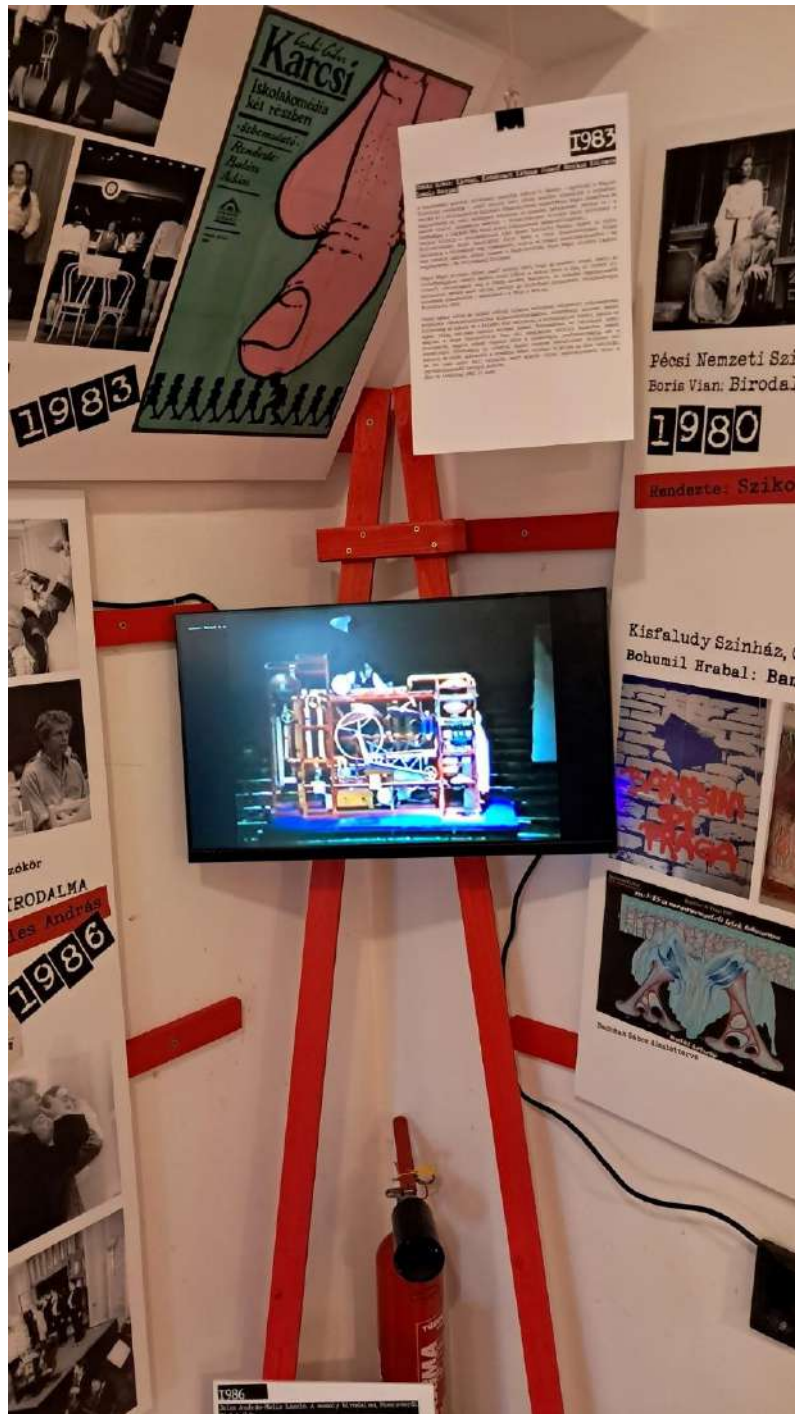
Néhány fotó a kiállításról:

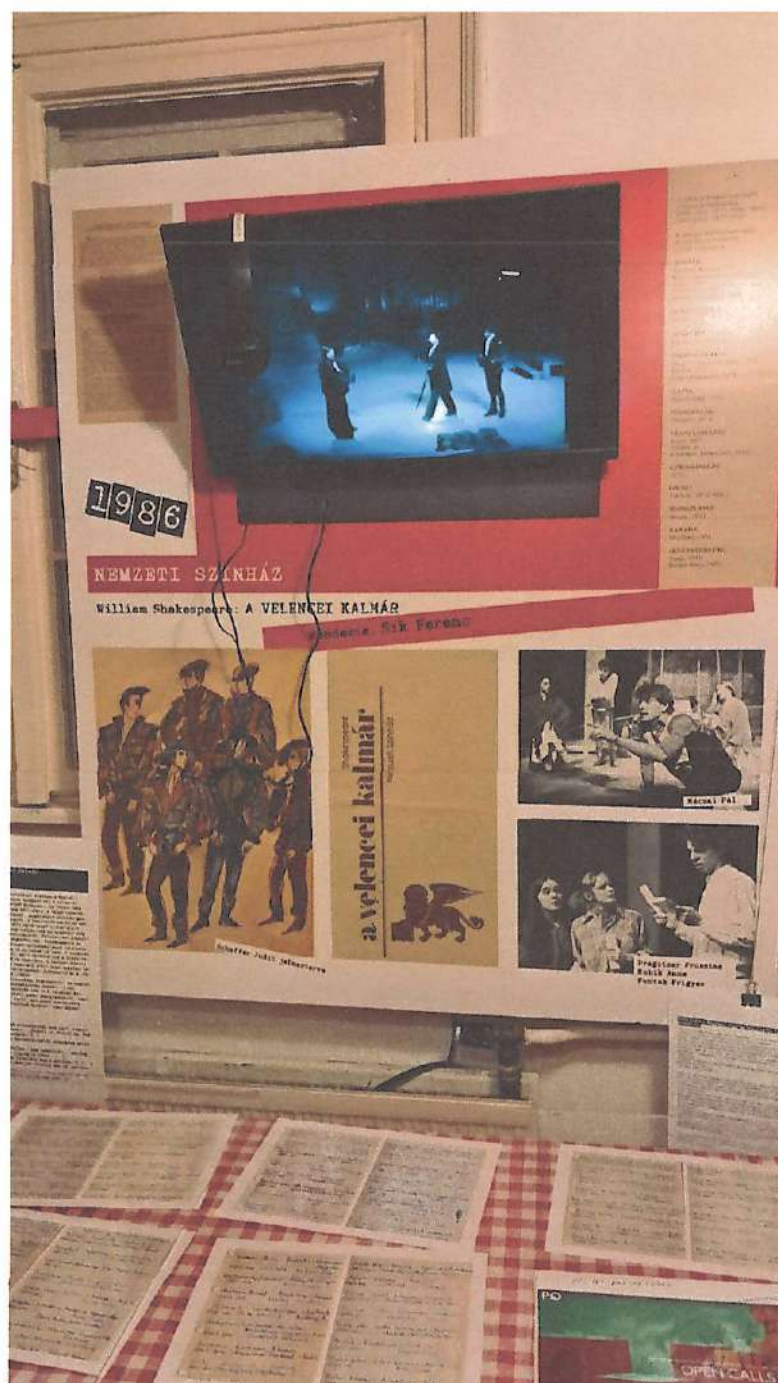

Köszönjük a tisztelt Kollégium támogatását!

Budapest, 2026. március 25.

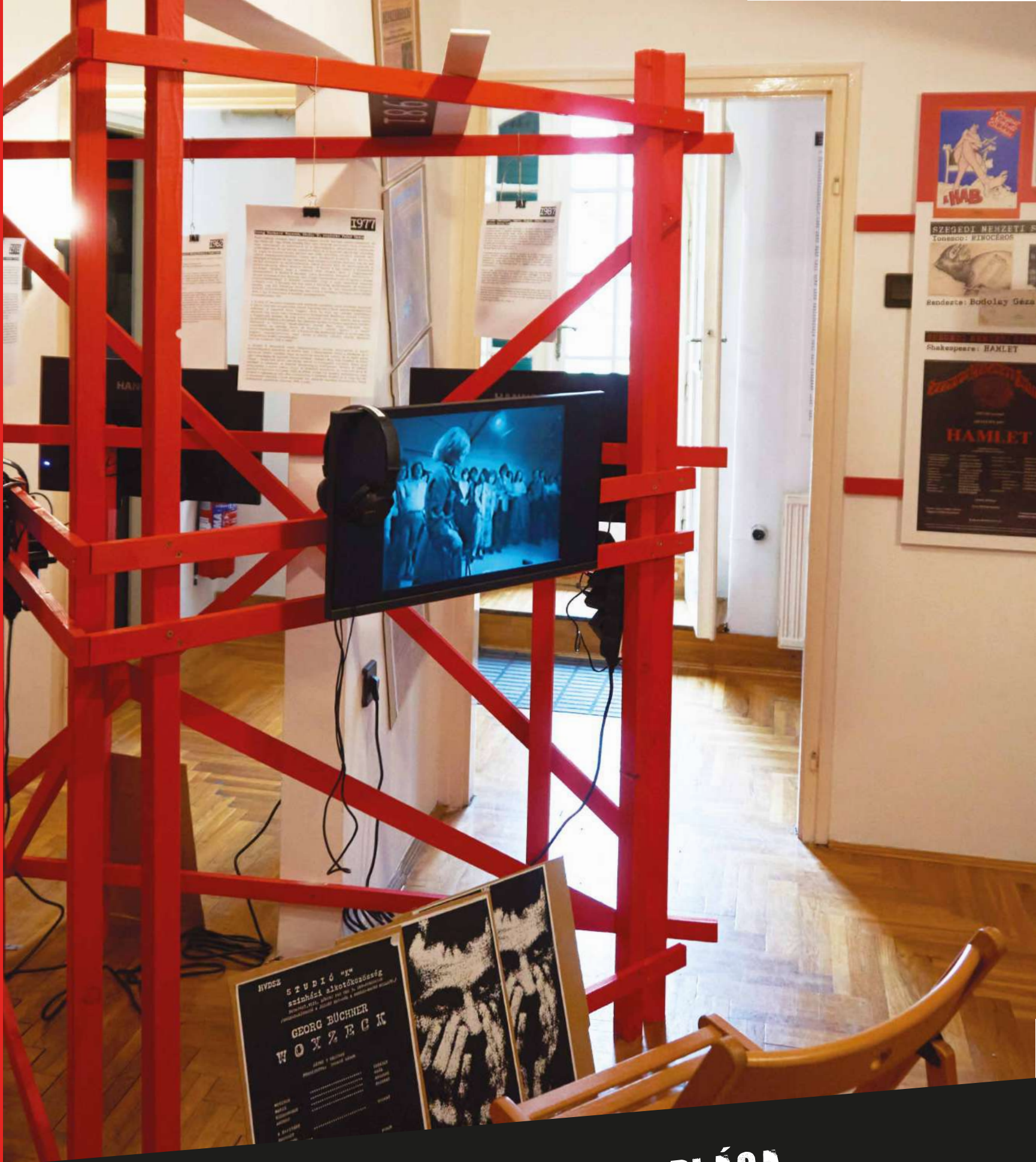
Dr. Bodolay Géza
 ügyvezető

1989

A szembenállás néhány színházi előadása

1956

A 33 éven át némán hallgató Közönség emlékére.

BAJOR GIZI SZÍNÉSZMÚZEUM PADLÁSA

1124

Budapest, Stromfeld Aurél út 16.

Látogatható: 2026. január 30-tól 2026 végéig,
szerdától vasárnapig 10 és 18 óra között. | www.oszmi.hu

A kiállítás létrejöttét támogatta a Nemzeti Kulturális Alap.

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Dr. Bodolay Géza [pályázó képviselőjére jogosult] az OSZMI Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Nonprofit Kft. [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 34. pontjában meghatározott**, az alábbiakban felsorolt **feltétel teljesült**:

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy az általam benyújtott beszámolóban a fenti feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre bocsátom, továbbá a pénzügyi elszámolás során a támogatott tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségeket jogcímek szerinti bontásban, részletesen bemutatom.

Kelt: Budapest, 2026. március 23.

pályázó képviselője
Dr. Bodolay Géza ügyvezető

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

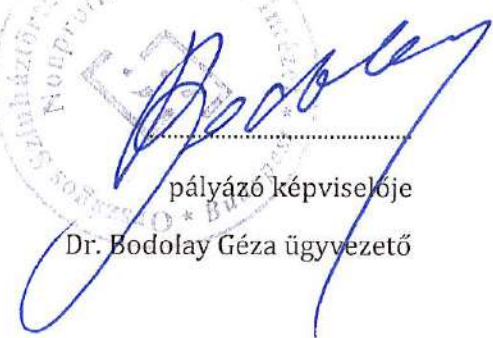
Alulírott Dr. Bodolay Géza [pályázó képviselőjére jogosult] az OSZMI Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Nonprofit Kft. [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 196. pontjában meghatározott, az alábbiakban felsorolt feltétel teljesült:**

- a támogatandó tevékenységből megvalósuló szolgáltatásokat elsősorban magyar állampolgárok veszik igénybe, ezért a támogatásban részesített tevékenység más tagállamok piacaira és fogyasztóira legfeljebb marginális hatást gyakorol.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy a feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat a szakmai beszámolóban részletesen bemutatom az alábbiak szerint:

1. A támogatott tevékenység megvalósítási helyének (helyszíneinek) ismertetése,
2. A támogatott tevékenység céljának ismertetése, és a megvalósulás körülményeinek bemutatása (a programmal elérendő cél, a megvalósításban résztvevők, a szolgáltatást igénybe vevők körének ismertetése).

Kelt: Budapest, 2026. március 23.

pályázó képviselője
Dr. Bodolay Géza ügyvezető

Intézmény neve	Pályázat címe				Fájl
Thúry György Múzeum	„NAGYKANIZSAI TŰZÉREK A DONNÁL. A m. kir. 3. (majd 9.) honvéd tüzérezred története, 1928–1943”	600000	203112/10074		Megtekintés
MAZSIHISZ Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár	TUDOMÁNYOS KONFERENCIA KERETÉBEN ZSIDÓ TÖRTÉNELMI HAGYATÉKOK BEMUTATÁSÁRA	1200000	208108/00216		Megtekintés
Magyar Egyházi Levéltárosok Egyesülete	Beszámoló az Egyházi Muzeológusok Egyesülete, a Magyar Egyházi Levéltárosok Egyesülete és a Magyar Felsőoktatási Levéltári Szövetség közös vándorgyűléséről (Eger, 2025. jún. 30.–július 2.)	2000000	208108/00217		Megtekintés
Berzsenyi Dániel Könyvtár	Szakmai beszámoló; az Életünk folyóirat 2025. évi 4 lapszámának megjelenítése	6837000	504101/04401 (A régi: 201101/03123)		Megtekintés
Szikszai Zsuzsanna	Alkotói támogatás a Kaskótkő és kőszárnyok a Maros menti településeken a 19-20. században és napjainkban című kézirat elkészítésére	800000	504102/04089		Megtekintés
Magyar Levéltárosok Egyesülete	LEVÉLTÁRI SZEMLE 2025. II. FÉLÉVI LAPSZÁMAINAK MEGJELENÍTÉSÉRE	1938560	505101/1018		Megtekintés
Ládbesenyő Község Önkormányzata	Olvasás népszerűsítése a hagyományörzés nyomában	200000	505104/01848		Megtekintés
Forráskút Község Önkormányzata	Olvasást népszerűsítő programok megvalósítása Forráskúton	200000	505104/01890		Megtekintés
Máriakéménd Község Önkormányzata	Olvasás népszerűsítése a gyermekek és fiatalok körében	200000	505104/1759		Megtekintés
Tamási Művelődési Központ és Könyvtár	Mesekuckó	470000	505104/243		Megtekintés
Eötvös Loránd Tudományegyetem	SZAKMAI BESZÁMOLÓ A „KUTATÓTERMI SZÁMÍTÓGÉP BESZERZÉSE AZ ELTE EGYETEMI KÖNYVTÁR ÉS LEVÉLTÁRBAN” C. PÁLYÁZATRÓL	300000	505105/03833		Megtekintés
MAZSIHISZ Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár	A levéltári munkát elősegítő számítástechnikai eszközök beszerzése a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár részére	300000	505105/03837		Megtekintés
Dobó István Vármúzeum	Galambos Tamás festőművész kiállítása és a hozzá kapcsolódó katalógus megvalósítása	1000000	505106/02548		Megtekintés
OSZMI Országos Színháztörténeli Múzeum és Intézet Nonprofit Kft.	A szembenállás néhány színházi előadása 1956-1989	1000000	505106/02576		Megtekintés
Savaria Múzeum	Szakmai beszámoló az NKA Közgyűjtemények (Múzeumok) Kollégiumának 505106/02589 azonosítójú pályázatához, "Terítéken-a polgári étkezési kultúra a 19-20. században	1500000	505106/02589 (209106/00197)		Megtekintés
Wosinsky Mór Múzeum	Múzeum 130 - a tudós, mecénás Apponyi Sándor és a múzeumalapító régész Wosinsky Mór	1200000	505106/02594		Megtekintés
BETŐRKI	Reparációs és konzerválási munkák felismerése, megelőzése a levéltári gyűjteményekben" - állományvédelmi konferencia és workshop megrendezése	780000	505108/01044		Megtekintés

A szakmai beszámoló megtekinthető az OSZMI honlapján: <https://oszmi.hu/hu/szakmai-beszamolok>